

M. René APPELMANS,
Professor aan de Faculteit der Geneeskunde.

REDE uitgesproken op de lijkplechtigheden te Leuven,
op 9 November 1953, door Monseigneur H. van Waeyen-
bergh, Rector Magnificus van de Universiteit.

Diepbeproefde Familie,
Zeer Geachte Heren Professoren,

Wie, tijdens de lange slepende ziekte van Professor René Appelmans rond wiens stoffelijk overschot we thans voor een laatste hulde geschikt zijn, bevoorrecht was met de gunst van een kort bezoek, zal in zijn leven meedragen het beeld van dat wegwijnend verijnd gelaat en van dien diepen blik die kon als van uit een andere wereld U aanschouwen en, soms als verbovennatuurlijkt, wegkijken naar de Zalige eeuwigheid. Hem blijft bij de herinnering aan een bovenmenselijke gelatenheid tegenover den zekeren dood en aan de onuitsprekelijke kalnte van iemand die zijn toestand sinds maanden kende en die tot zijn laatste ogenblik wenste te werken, te strijden en schikkingen te nemen. Hij is in den Heer ontslapen, zonder vrees, met de troostende berusting in God's genade en God's barmhartigheid. Het was hem een gerustheid te weten dat hij op God mocht rekenen omdat hij Hem had liefgehad en Hem naar zijn beste krachten in de lijdende mensheid had gediend.

Eenvoudig godvruchtig was hij, levend in God's genade. Ons allen heeft hij het voorbeeld gegeven van een gerust christelijk afsterven zonder klagen, zonder morren, want hij was er zich van bewust dat zijn taak hier op aarde voltrokken was en dat hij dan ook vrij was en blijmoedig tot den Meester mocht opgaan.

Toen hij me, op 6 Februari 's avonds vertrouwelijk over zijn toestand kwam spreken en me meedeelde dat hij, omwille van een heilkundig ingrijpen, een tijd lang zijn lessen en zijn dienst zou moeten aan anderen overlaten, bestond bij hem de vaste hoop op genezing... Maar wanneer het hem klaar voor kwam hoe erg zijn toestand was, heeft hij moedig zijn beslissing genomen : voort te werken zo goed hij kon, gepaste verzorging toe te laten, alles vóór te bereiden wat zijn heengaan vereiste,

den dood te gemoet. Ik heb wat mij betreft, nooit bij leek noch bij priester zulke kalmte, zulke heiligende gelatenheid gezien ; bij zijn voortschrijdende onthechting en zijn bezorgde, tuchtvolle regeling van de te treffen schikkingen, heeft hij ons allen een stichtend voorbeeld gegeven, ons herinnerend aan de vergankelijkheid van alles hier op aarde en aan de werkelijkheid van ons heilig Geloof.

Een paar weken geleden, toen ik hem aan zijn bed een der laatste bezoeken bracht, ben ik zo vrij geweest mijn bewondering uit te drukken over zijn kalme berusting — men mocht dat onvervaard en onverlegen doen — in het gesprek dat hijzelf nauwkeurig leidde naar het beschouwen van den dood. Hij bezag me en keek me goedig aan, diep in de ogen : « Monseigneur, dat dank ik aan de dagelijkse Communie die ik sinds mijn Collegejaren trouw heb beoefend... » Dat was het geheim van zijn kracht.

Ik heb dan beter de volle betekenis begrepen van de twee spreuken die naast zijn bed stonden opgesteld : « Fiat voluntas tua » en « Et nunc misit me Dominus ut curarem te » (Tob. 12-14).

God's heilige wil in alles in Zijne liefde en in Zijn liefdedienst : alles, in wel en wee, in vreugde en beproeving, in lijden en voldoening, uit Zijne Hand ontvangen en aanvaarden en al ons doen en laten, zo goed mogelijk, tot Zijne goddelijke eer laten strekken. Dan wordt alles, buiten God's liefde, menselijk klein omdat het vergankelijk is, en ontvangt alles in de ogen van den Allerhoogsten den stempel van de echte grootheid, omdat het bezielde wordt door de ons versmeltende goedheid der goddelijke Liefde.

Les voor het leven !

Voor hem was die voluntas, die wil geweest zijn zending op de wereld : misit me Dominus ut curarem...

Zijn vader, enkele jaren terug op gevorderden ouderdom overleden, was huisdokter geweest in het bevolkte buitendorp St.-Kwintens-Lennik : goedheid, bevoegdheid, toewijding.

In dien huiskring werd René Appelmans geboren op 29 April 1896 ; van een godvruchtige moeder ontving hij de eerste opleiding en, na zijn humaniora te Turnhout, kwam hij op zeer jeugdigen ouderdom te Leuven aan om er, naar vader's voorbeeld, in de geneeskunde te studeren. Zijn wetenschappelijke vorming werd door den oorlog onderbroken, wanneer hij als vrijwilliger, zijn Land getrouw, het leger verwoegde. In 1922 werd hij, met grote onderscheiding, tot dokter gepromoveerd. Laureaat in den universitatien wedstrijd en in den wedstrijd voor de reisbeurzen in 1922, werd hij in 1925 tot

docent benoemd aan de Faculteit der Geneeskunde en in 1927 tot professor, voornamelijk en later uitsluitend in de Nederlandstalige afdeling in dewelke hij, van den beginne, als een vaardige pionier gold. — Op 1 Februari 1933 nam hij de leiding in handen van de nieuwe heilkundige kliniek waarvan hij de oprichting had helpen bestuderen en voorbereiden. Daar heeft hij heel zijn verder leven doorgebracht.

Dat zou, tot enkele weken vóór zijn afsterven, zijn studie- en werkmidden zijn, negentienjaar lang : daar zijn duizenden patienten van over heel het land en van het buitenland hem om hulp en redding komen smeken. Daar heeft hij geslachten dokters opgeleid en een schitterende schaar assistenten gevormd. Dat is zijn uitstralingspunt geworden ver buiten onze grenzen. Ging zijn belangstelling vooral naar abdominale chirurgie, geen heilkundig vraagstuk liet hem onverschillig en elke vordering in die zo delikate geneeskundige tussenkomst trachtte hij te bemachtigen door zijn studie, zijn reizen, zijn lezing. Zo groeide, met de uitbreiding van zijn internationale betrekkingen, zijn faam en zijn gezag.

Stiptheid in het vervullen van zijn plicht, methodische uiteenzetting in zijn onderwijs, grenzeloze belangstelling in zijn zieken en gewetensvolle verzorging van hen die tot hem kwamen, bereidwillige tegemoetkomingen tegenover minge-goeden, bij dag en bij nacht : dat is zijn gewichtige rol geweest in den heilkundigen dienst en in zijn universitaire zending. Hij heeft aan onze kliniek een faam bezorgd.

Ik wens op dit ogenblik niet verder uit te weiden over zijn wetenschappelijke loopbaan. Meer bevoegde stemmen zullen dit later beter doen. Maar ik mag er op wijzen dat zijn persoonlijke waarde werd erkend, hier en in 't buitenland : zijn eretitels en onderscheidingen bewijzen het ten overvloede. Laat me slechts in herinnering brengen dat hij werkend lid was van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Geneeskunde, van de Société Internationale de Chirurgie, van de Société Internationale de Gastro-Entérologie, van de Société Belge de Chirurgie, van de Société Belge de Gastro-Entérologie, enz., beheerder en lid van verscheidene voorname Raden en Werken.

Hij was met recht fier over zijn Honorary Fellowship of the American College of Surgeons en droeg er gaarne het kenteken van.

Hij vond tijd om, als lid van den Kerkraad, zich om de belangen van zijn parochie te bekommeren.

Maar de zending die hij in zijn vak, buiten de Universiteit, wellicht het meest waardeerde was zijn ambt van Algemeen

Voorzitter van Caritas Catholica, waar hij zo ijverig aan meewerkte en waaraan hij bloei en gezag wist te bezorgen. Dat hij, om zijn toewijding tot Commandeur in de St.-Sylvesterorde werd benoemd was hem voorzeker, als een persoonlijke goedkeuring en waardering, een grote voldoening.

Daarom was het pauselijk telegram met bijzonderen zegen dat ik voor hem mocht ontvangen zulk een grote sterkte en zulke opbeurende steun. Het is mezelf een grote priesterlijke troost geweest hem, bij 't naderend einde, den Apostolischen Zegen te mogen geven en ik zal nooit zijn blik op dat ogenblik zo begrijpend, zo berustend, zo verheugd vergeten. Ik heb hem des te beter begrepen dat hij na zijn laatste Communie, daags vóór zijn opvaart naar den Rechter, gezegd heeft : « Hoe heerlijk moet de ontmoeting zijn van de ziel met den Schepper ! »

Et lux perpetua luceat ei ! In dat eeuwig grenzeloze Licht der volmaakte Schoonheid is hij, met een laatsten kus op het Kruis en een laatste Ave Maria, in den Heer ontslapen. Hij heeft zijn levensreis afgesloten en zijn doel bereikt.

Van hierboven zal hij ons bijstaan en U vooral, zijn dierbare, moedige, bewonderenswaardige echtgenote en zijn vier kinderen om wie hij zó bekommerd was en aan wie hij een doorchristelijke opvoeding, gegrondvest op de diepere kennis van ons Geloof, heeft gegeven samen met het stralend voorbeeld van een christelijk leven.

U bieden we, dankbaar en medelijdend, onze christelijke deelneming. Hoe wreed de beproeving onze harten kunne toesnoeren, wij mogen niet wenen lijk zij die geen hoop hebben, maar we moeten God danken om het rijke leven van hem die ons is voorgegaan en tot ons troostend en opbeurend blijft spreken door zijn voorbeeld. Defunctus adhuc loquitur !
